

OTVORENA ANTROPOZOFIJA I NJENI PROTIVNICI - STAVOVI

Teorije zavere nalaze i u Antropozofskom pokretu rastući odjek. Antropozofi se pozicioniraju.

Otvorena antropozofija i njeni protivnici: Nagađanja o insceniranim terorističkim napadima i prihvatanja o manipulacijama političkog života kao i medija kroz elitne krugove šire se u ovom vremenu ne samo društveno jako, već se takođe rastući prihvataju u Antropozofskom pokretu. Neke zastupnice i zastupnici antropozofskog područja rada su se sastali i hteli bi da svojim individualnim pozicijama učine jasnim, da teorije zavere u Antropozofskom pokretu ne mogu ostati neosporene. Istovremeno oni hoće da izraze svoj angažman za otvorenu i prosvećenu (slobodoumnu) antropozofiju.

Lakovernost i crno-belo mišljenje

U vremenima rastuće nesigurnosti, Fake News i nefiltriranih neraspoloženja kroz takozvane duhove „socijalnih medija“, nije čudno, što mnogi ljudi traže obuhvatna objašnjenja sveta, koja im mogu dati čvrsto tlo pod nogama. Otuda i nije nadalje iznenađujuće to, da u današnje vreme zavereničke ideologije postaju opet popularne i da postoje probuđeni (bistri) priređivači za tržiste, koji koriste ovaj trend, time što očaravaju difuzno apokaliptično doterane slušaoce i potvrđuju se u svojim tamnim slutnjama.

Ipak začuđuje to – a opet i ne začuđuje –, da u okruženju Antropozofskog pokreta postoji iznenađujuće veliki broj interesenata, koji nekritički primaju najnovije zavereničko-ideološke komade zalogaja i zatim ih u gesti priznatog boljeg poznavaoca predaju dalje.

Ovo ne čudi, ma bili antropozofi obično bliže kao zeleno-alternativni, nepolitični ili levo-liberalni stepenovani – to više ne začuđuje tako mnogo, ako se razmisli, da među njima nije malo onih, koji imaju tendenciju ka lakovernosti i po pravilu pre aktiviraju snage poštovanja nego kritičkog ispitivanja.

I jednom pošteno: pa zašto se treba odreći napora vagajuće-diskurzivnog mišljenja, ako postoje tako zavodljive ponude, koje pomažu tome, da se hrane stare neprijateljske slike, koje unapređuju jednostavno crno-belo mišljenje i koje nekome zatim još prezentuju stvarno velike ljude kao što je gospodin Putin i prikazuju ga kao miroljubivog Evropljanina? Ne! Antropozofija mora doprineti tome, da se savladaju jednostrani načini gledanja i da se relativizuju. Ona može i treba da nas diferencira, integriše i da nam pomogne da izgradimo poverenje. Od pseudo-naučnika i zavereničkih sektaša ona se mora ogradići. Takođe i upravo, ako se ovi pozivaju na Rudolfa Steinera.

Prof. Dr. Volker Frielingsdorf, istoričar, Alanus visoka škola

Oslabljen dijalog

Živeti u 21. stoljeću znači, hteti učestvovati u nastanku stvarnog i istinitog i ništa ne ostaviti neprovereno. Gubitak domovine i neosnovanost je cena ovog duhovnog suvereniteta i slobode. Ipak postoji jedan primamljiv oslonac: Što je bilo ideologija u 20. stoljeću, to je danas „raspoloženje“. Iz nekog začuđujuće konstantnog osećajnog stanja se misli, oseća i dela u svetu – na mesto pitanja i sumnje dolazi nešto apsolutno: To je osnovno protivničko raspoloženje (pored koga se često nalazi oholost). To je neko protivljenje, koje napada značajne posredničke organe: medije, međunarodne institucije i pravne organe.

Dok se u antropozofskim oblastima rada kao što su medicina, pedagogija i poljoprivreda etablirala kultura dijaloga, pa se o kontroverznim pitanjima može razgovarati i diskutovati (rad sa preparatima, pomoć pri umiranju, inkluzija/objedinjavanje, uključivanje), na opštem antropozofskom polju to izgleda drugačije. Ovde opisana stanja raspoloženja miniraju dijalog i zastupnike antropozofskih institucija proglašavaju neprijateljima. E pa pre svega je dijalog, taj koncert perspektiva, iz koga izrasta nova domovina. Stoga bi trebalo mnogo da poradimo na tome, da razvežemo ova čvrsta raspoloženja.

Wolfgang Held, Goetheanum

Fiksiranje na zlokobne moći

Ja shvatam antropozofiju kao pledoaje za povezanost sa svetom: Šta ja mogu da učinim za svet? Na koji moj doprinos je čekalo naše društvo? Neko fiksiranje na delovanje zlokobnih moći i tobožnje zavere izdejstvuje naprotiv pasivno držanje posmatrača, koje protivreči ovom važnom razvojnou impulsu antropozofije.

Uprkos tome takve ideje sreću u antropozofskom okruženju očito isto tako postojeću tendenciju verovanja u autoritete i nerazjašnjene pozicije i tamo nalaze odjek. Sa tim povezana pojednostavljivanja ipak nisu primerena kompleksnosti našeg sveta. Ona otvaraju vrata i kapiju populističkim pozicijama i ugrožavaju slobodarsko, otvoreno društvo, jer živeti u njemu ja posmatram kao veliko dobro.

Laura Krautkrämer, časopis Info3

Pogrešna simplifikacija

U mnogim područjima društvenog života, u medicini, pedagogiji i privredi, zastupa se neka tehnokratsko-ekonomistička slika čoveka, u kojoj jedva da se još pojavljuje čovek. Ovo je posledica materijalističkog redukcionizma, kakav je naučno svuda dominantan. Antropozofiji se radi o tome da savlada ovaj ograničen materijalizam. Ona pristaje za neku višedimenzionalnu, holističko-fenomenološku postavku i isključuje monokauzalne mustre tumačenja.

Nasuprot tome teorije zavere daju u grubom pojednostavljenju ponude objašnjenja sveta, koje rade sa jednostavnim polarizacijama i k tome su često spiritualno natovarene.

Na mesto nekog materijalističkog redukcionizma stupa spiritualistički redukcionizam. Možda se mogu pojedine poentirane izjave R. Steinera primiti u smislu teorija zavere, ali njegovo celokupno delo je pokret traganja na bazi saznanja, koji isključuje takve simplifikacije. Teorije zavere, baš takođe iz ispravnog spektra, služe se strahovima i ponašanjima žrtve i rade pri tom najviše sa nekom vrstom mističnog isisavanja, za koje su neki antropozofi prijemčivi. Ako se u to upusti, dolazi se do kraja u poricanju slobode.

Prof. Dr. Jost Schieren, Alanus visoka škola

Apokaliptična temeljna jeza

Ukoliko je neko dete mlađe, utoliko su njegove veze prema svetu dublje prožete poverenjem, koje ono može da ima u odrasle ljude njegove okoline. Najkasnije sa pubertetom pitanje postaje egzistencijalno, kako se na ovom fundamentu može razviti poverenje u vlastito mišljenje. Koja oruđa dajemo za to mladim ljudima u ruke? Njima nisu potrebne gotove slike sveta, već ljudi, koji će im pomoći, da otkriju svoja interesovanja, dabogme svoju ljubav ka spoljašnjem svetu na novom stupnju svesti.

Niko ozbiljan neće poreći, da je već uvek bilo zavera i da će ih dalje biti. Zavereničko-teorijske slike sveta pak imaju uništavajući učinak, jer šire fatalističko osnovno raspoloženje: Ja sam slepa žrtva onih što tajno povlače konce, ništa nije, kao što izgleda, ali ako sam to sve jednom prozreo, sve se iznenada jednostavno čudesno slaže. To stoji u oštrot protivrečnosti prema waldorfskoj pedagogiji, čiji je zahtev da mlade ljude vodi tako, da oni iz vlastitih posmatranja, istraživanja i poznavanja činjenica nepristrasno obrazuju svoje sudove. Neka apokaliptična temeljna jeza, koja kompleksnost sveta redukuje na intrige skrivenih moći, ne pomaže nikome, a solidna osnovna znanja o funkcionisanju sistema našeg modernog društva već naprotiv. Za razumno raspravljanje koje je zasnovano na ovome postoji još bezuslovna naknadna potreba.

Henning Kullak-Ublick, Uprava u savezu slobodnih waldorfskih škola

Fanatizam

Ljudi, koji zastupaju teorije zavere, najčešće se prikazuju kao fanatici. Može se na jednom Daniele Ganseru doduše pronaći dosta interesantnog, ali obrasci njegovih objašnjenja zaoštravaju se na taj način, da se uvek vidi ta jedna tačka. O pitanju, da li je Kennedya ubio samo jedan počinilac, diskutuje se još i danas.

Ako se pak kod takvog pitanja odmah osumnjiči CIA, to je isto tako jednostrano, kao što su jednostrana službena objašnjenja. Za rešenje nekog problema potrebno je uvek imati mnoga gledišta – i upravo to ne radi neki fanatik, već uvek čvrsto 'zagrise' jedno te isto objašnjenje.

Ramon Brüll, poslovođa izdavačke kuće Info3

Jednodimenzionalni modeli objašnjenja sveta

U antropozofskom okruženju ja uvek iznova srećem zastupnike najsurovijih ideologija: poricanje Holokausta, teorija zavere preko Jevreja, Jezuita, Bilderbergera ili Slobodnih zidara, spiritualno uokvireno preterano isticanje nemstva (nemačke osobitosti) i pobijanje već davno prevladanog prekora Nemcima da su jedini krivci za Prvi svetski rat, „Chemtrail“-teza i mnogo više. Zajednički naziv takvog mišljenja je fascinantno fiksiranje na „zlo“ i na njegovo delovanje u svetu kao i shvatanje svetskih dešavanja kao nekog marionetskog pozorišta koje kontroliše jedna manja grupa ljudi. I ovo proračunato u kontekstu antropozofije, koja je suštinski posvećena razvoju slobodne individualnosti i samostalnog mišljenja!

Takve ideologije temeljno nisu spojive sa prosvećenom antropozofijom koja razjašnjava stvari, ni sadržajno ni metodski. Već one zloupotrebljavaju jedan put saznanja, koji bi htelo da to duhovno u čovekovom biću vodi do duhovnog u svemiru, za svoje jeftine i jednodimenzionalne modele objašnjenja sveta i igre moći. Zbog zadrtih do fanatičnih zastupnika takvog nečistog, nečasnog i nepristojnog mišljenja i njihovih sugestivnih metoda ja se stidim pred svetom. Sa ovim „terribles simplificateurs“ ja ne želim da imam nikakva posla.

Dr. David Marc Hoffmann, Rudolf Steiner arhiv

Trovanje socijalne klime

Antropozofi su u poslednjih 20 godina napravili uspešne korake da bi aktivno učestvovali u oblikovanju otvorenog društva, u kome mi živimo: sa mnogostrukom praksom delovanja, ali takođe napredujući sa prilozima same antropozofije kao pogleda na svet. Pri svoj potrebi za daljim poboljšanjima demokratije – kojima napisletku snažno doprinose i antropozofske inicijative – mnogi antropozofi imaju osnovano poverenje u razvojnu sposobnost našeg otvorenog društva kroz civilnodruštveni angažman. Nažalost neki antropozofi olako prihvataju i predstave o svetu kojim upravljuju iz pozadine manje grupe ljudi i učestvuju u sejanju glasina o nekoj ciljanoj „zameni naroda“ ili atentatima tajnih službi.

Takve zavereničke teorije truju socijalnu klimu i nude hranljivo tlo neoautoritarnom populizmu svih vrsta. Antropozofske platforme kao Online-Medium „Vesti“ ili magazin „Evropljanin“ šire (ne retko povezano sa neonacionalističkim primesama) nepoverenje umesto diferencirane kritike i potpiruju manipulativne strahove na mesto poverenja u pravno-državne strukture demokratskog društva. Upravo ko traži neki dublji prilaz stvarnosti, ne sme da nasedne na takav manevar skretanja.

Dr. Jens Heisterkamp, časopis Info3

Preveo Siniša Nikolić